

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI
SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETI**

**02.00.12 – NANOKIMYO, NANOFIZIKA VA NANOTEXNOLOGIYA
IXTISOSLIGI BO‘YICHA TAYANCH DOKTORANTURAGA KIRISH
SINOVLARI UCHUN MUTAXASSISLIK FANLARIDAN**

DASTUR VA BAHOLASH MEZONI

Annotatsiya:

Dastur 02.00.12 – Nanokimyo, nanofizika va nanotexnologiya (kimyo fanlari) ixtisosligiga kiruvchilar uchun 2023-yilda tasdiqlangan o'quv rejasidagi asosiy fanlar asosida tuzildi.

TUZUVCHILAR:

Muxamadiyev N.Q.	SamDU, Fizikaviy va kolloid kimyo kafedrası mudiri, kimyo fanlari doktori, professor
Fazliyeva N.T.	SamDU, Fizikaviy va kolloid kimyo kafedrası, kimyo fanlari falsafa doktori, dotsenti

Dastur Biokimyo institutining 2023-yil 26-oktyabrdagi № 2-sonli Kengash yig'ilishida muhokama qilingan va tasdiqlashga tavsiya etilgan.

KIRISH

Nanokimyo. Nanodispers materiallar. Nanodispers sistemalarning mexanik, optik va molekulyar-kinetik xossalari. Nanodispers sistemalarni termodinamik nuqtai–nazardan tasvirlash. Nanokimyo nazariyalari asosida nanomateriallar, nanokompozitlar, nanostrukturalar va nanotrubkalar olish.

Nanoob’ektlarning sinflanishi. Qattiq jism, suyuqlik va gazlarda nanoob’ektlar. Fazalar ajralish sirtidagi jarayonlar. Nanomateriallar xususiyatlarining shakllanishida fazalararo chegaralarning roli.

Nanozarrachalar xossalarning ularni o’lchamlariga bog’liqligi. Nanozarrachalarni elektron mikroskopiya, atom-kuchlanishli mikroskopiya, tunnel mikroskopiyasi va boshqa zamonaviy usullar yordamida tadqiq qilish. Usullarning ishlash printsiplari, tuzilishi. Birlashish jarayonida nanozarrachalarning holati.

Nanosistemalarda kvazimuvozanat, nanoob’ektlarning turg’unligi. Nanosistemalardagi jarayonlar kinetikasi. Metall va uning birikmalari nanozarrachalari. Biologik kelib chiqishga ega nanoob’ektlarni olishning fizik-kimyoviy asoslari. Nanostrukturalar va nanomateriallar shakllanishining geterogen jarayonlari.

Nanokompozitlar olishning umumiy usullari. Nanostrukturalangan shishalar, ular asosidagi kompozitsion materiallar. Zamonaviy bosqichda nanomateriallar, nanoqurilmalar va nanomashinalar yasashda nanotexnologiyalarning yutuqlari va muammolari. Uglerod nanomateriallar.

Nanoolmoslar. Fullerenlar, uglerod nanotrubkalari va boshqalar. Nanonaychalar, nanoko’piklar.

Nanomateriallar olishning zol-gel texnologiyasi. Zol-gel texnologiyasi asosida gibridli organik-noorganik nanokompozitsiyali materiallar, nanosorbentlar, nanokatalizatorlar va nanosensorlar olish.

Nanotexnologiya. Mexanik nanotizimlar. Magnit nanomateriallar. Nanokataliz. Fotokataliz. Nanomateriallarning texnika, xalq xo’jaligida qo’llanilishi va istiqbollari. Suvli va suvsiz zol-gel texnologiyasi. Zol-gel usulida gibridli nanokompozitsion materiallar olish.

ADABIYOTLAR RO‘YXATI

Asosiy:

1. Bréchnignac C., Houdy P., Lahmani M. (ed.). Nanomaterials and nanochemistry. – Springer Science & Business Media, 2008.
2. Ozin G. A., Arsenault A. C., Cademartiri L. Nanochemistry: a chemical approach to nanomaterials. – Royal Society of Chemistry, 2009.
3. Сергеев Г.Б. Нанохимия. - М.: МГУ, 2003
4. Кобаяси Н. Введение в нанотехнологию. - М.: Бином. Лаборатория знаний, 2005.
5. Шабанова Н. А., Саркисов П. Д. Золь-гель технологии. - М.: Бином. Лаборатория знаний. – 2012.

Qo‘shimcha:

6. Наноматериалларнинг физик кимёси. Мажмуа, 2014.
7. Нанодисперсного кремнезема. – М.: ИКЦ, Академкнига, 2006
8. Пул Ч., Оуэнс Ф. Мир материалов и технологий (пер. с англ. под ред. Ю.И. Головина. - Сер. VI, 03). – М.: Техносфера ББК, 2004.
9. Пул Ч., Оуэнс Ф. Мир материалов и технологий //Нанотехнологии. М.: Техносфера. – 2005.
10. Сумм Б. Д., Иванова Н. И. Объекты и методы коллоидной химии в нанохимии //Успехи химии. – 2000. – Т. 69. – №. 11. – С. 995-1008.
11. Мандельброт Б. Фрактальная геометрия природы. - М.: Институт компьютерных исследований, 2002. – 626 с..

Internit saytlari

1. <http://www.chem.msu.ru>
2. <http://www.rushim.ru>
3. <http://www.hemi.msu.ru>
4. <http://www.ziyonet.uz>
5. <http://www.natlib.uz>
6. <http://www.nuu.uz>
7. <http://www.nanochemlab.ru>
8. <http://www.rusnanonet.ru>

**SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI SAMARQAND DAVLAT
UNIVERSITETINING TAYANCH DOKTORANTURA
IXTISOSLIKLARIGA KIRISH SINOVLARI UCHUN MAXSUS
FANLARDAN DA'VOGARLARNING BILIMLARINI
BAHOLASH MEZONI**

Sinov topshirish shakli	Yozma
Ajratilgan vaqt	120 daqiqa
Savollar soni	5
Har bir savol uchun belgilangan ball	20
Maksimal ball	100